

Etnedal kyrkjelege fellesråd

- Avsender: Etnedal kyrkjelege fellesråd
- Høringsinstans: Kirkelig fellesråd og menighetsråd med fellesrådsfunksjoner
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF (Etnedal kyrkjelege fellesråd) viser til at Kirkemøtet tidligere har gått inn for at Stortinget bør regulere Den norske kirke (DnK) i en egen lov.

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Lovens formål, som skal dekke både bestemmelsene om Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn, synes hensiktsmessig. EKF anser en slik formålsbestemmelse som viktig.

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF er i hovedsak enig, men anbefaler at lovforarbeidene omtaler denne definisjonen på en måte som klargjør at den ikke kan anvendes på en måte som innskrenker eller begrenser bredden av ytringer og

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og §§ 2 og 3 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☒ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>EKF er enig i at forrangsbestemmelsen for Den norske kirke kan oppheves. EKF mener at tros- og livssynssamfunn uansett bør ha lov hjemmel til å få opplysninger om medlemmers barn også før disse er meldt inn som medlemmer. På denne måten kan tros- og livssynssamfunn gis mulighet til å invitere medlemmers barn til sentrale livsritualer og på den måten bli inkludert i et større fellesskap. EKF mener en slik ordning krever hjemmel i lov (jmf. personvernet) EKF støtter at bestemmelsen om at den som er over 15 år kan melde seg inn i eller ut av tros- eller livssynssamfunn videreføres. Samt at forslaget om at barn som har fylt 12 år, må gi samtykke til inn- og utmelding. EKF anser det som hensiktsmessig å presisere i loven at utmelding alltid skal kunne skje skriftlig.</i>

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og § 3 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☒ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>EKF støtter ikke forslaget om et antallskrav på 500 medlemmer over 15 år. Dette forslaget vektlegger i for stor grad statens forenklingsbehov framfor sentrale hensyn når det gjelder likebehandling av tros- og livssynssamfunn. Et antallskrav på 500 medlemmer over 15 år anses som for høyt. EKF går derfor inn for at det ikke fastsettes et antallskrav høyere enn en grense på 100 medlemmer, uten et alderskrav.</i>

Man bør også vurdere om tilhørende skal høre med.

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Sett i sammenheng med spørsmål 5 er det problematisk hvis det legges opp til ordninger som belønner etableringer av slike fellesskap grunnet retten til økonomisk støtte.

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF mener det er viktig at det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller.

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)
forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF støtter forslaget om at et tros- eller livssynssamfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett. EKF er glad for at høringsnotatet legger opp til at kirken kan beholde sin vigselfrett.

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☐ Viktig ☒ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>EKF er usikre, men av forenklingshensyn støtter vi forslaget om at staten overtar kommunenes finansieringsansvar for tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke.</i>

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☒ Uenig	☐ Viktig ☒ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>EKF mener at tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes uten at det innføres et alderskrav for tilskudd. Det synes mer naturlig at barn av trossamfunnets medlemmer hører til et trossamfunn, enn at de ikke gjør det.</i>

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>EKF mener det er riktig at man har en økonomisk likebehandling mellom Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn.</i>

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☐ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	

EKF støtter departementets forenklingsgrep hvor det fastsettes at investeringskostnader til kirkebygg fra før 1900 skal kunne holdes utenom grunnlaget.

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF støtter at oppgaver DnK utfører på vegne av det offentlige, ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn.

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF er i utgangspunktet enig i denne bestemmelsen, men mener det er viktig med en tilskuddsordning til andre tros- og livssynssamfunn som sikrer økonomisk likeverdighet. Statens adgang til å unnta særlige formål fra reguleringsgrunnlaget må derfor anvendes med forsiktighet. Slik at man ikke svekker tillitten til at staten sørger for økonomisk likebehandling mellom Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn.

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig

☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF støtter forslaget om at samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet.

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF støtter forslaget om å overlate til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter lov og å føre tilsyn med virksomheten.

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Forslaget om at fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av et fylkesmannsembete støttes også.

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Kirkemøtet har tidligere vært opptatt av å videreføre en egen lov for Den norske kirke, noe også Grunnlovens § 16 gir grunnlag for. EKF forstår imidlertid argumentene for å samle lovgivningen om tros- og livssynssamfunn i en felles lov. Dersom det skal være en felles lov er det viktig at den har særskilte bestemmelser som kun retter seg

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF støtter at Kirkemøtet kan gis økt myndighet til å fastsette bestemmelser som omfatter hele DnK, men vi syns at man går for langt i å fjerne lovhjemlene jmf. den nåværende kirkeloven. Det er avgjørende at man ikke tar myndighet fra den lokale kirken og gir den til kirken sentralt. Soknet må beholde sin nåværende rettslige stilling. Slik §9 og §10 er utformet i dette høringsnotatet er det en betydelig svekkelse av soknet.

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF støtter at Kirkemøtet gis mer ansvar for overordnet regulering av kirkebyggfeltet, men er kritiske til at soknet som eier av kirkebyggene ikke gis noen selvstendige oppgaver eller ansvar. § 13 gir ikke soknets eierskap noe innhold og det legges opp til at kirkebyggfeltet skal styres nasjonalt. Forvaltningsansvaret fratas soknet og gis til Kirkemøtet. EKF mener at lokalt eierskap og forvaltning er til det beste for kirkebyggene. Med gode støttesystemer ivaretar man hensynet til fagkompetanse og profesjonell bygnings- og inventarkompetanse. Vi ser også at bestemmelsene om at det skal være en kirke i hvert sokn vil forsvinne med dette lovforslaget. Det vi er redd for er at det legges opp til et stort sentralt kirkelig byråkrati, større kirkelige enheter og færre kirkebygg, det syns vi er beklagelig.

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF er enige, men ønsker å presisere at DnK sine organer bør i størst mulig grad være omfattet av forvaltningsloven, offentleglova og arkivlova. Dermed må departementet tydeliggjøre rekkevidden av de vedtak Kirkemøtet kan gjøre på grunnlag av dette lovforslaget. Hvordan skal man tolke de interne kirkelige reglene opp mot f.eks gravferdsforvaltningen?

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig

☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF støtter ikke forslaget fordi vi tolker høringsnotat slik at staten gir et signal om egenbetaling og at man på lengre sikt har en forventning om medlemsavgift som en del av finansiering av DnK. EKF mener dette spørsmålet er prinsipielt og overordnet og bør ikke være en del av dette høringsnotatet. Debatt om finansiering må tas i Stortinget dersom man mener det skal være en lavere offentlig finansiering på sikt, og om man ønsker å pålegge kirkemedlemmene egenbetaling.

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Forslaget støttes. Vi mener også at Stortinget i lov bør videreføre flere bestemmelser som beskriver soknets identitet, ansvar og oppgaver. Slik at soknet får den samme rettslige stilling, økonomisk handlefrihet og organisatoriske handlerom som i dag.

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.
☐ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF ønsker å videreføre dagens ordning med både statlig og kommunal finansiering. Kirkemøtet, et stort flertall av menighetsråd og fellesråd har tidligere uttalt at man ønsker denne finansieringsordningen. EKF er opptatt av den lokale kirke og at det er i lokalsamfunnet man ser kirkens arbeid. Nærheten mellom kirke og kommune er et særpreg for Norge og folkekirken har utviklet seg gjennom denne modellen som tar hensyn til lokale forhold. Ordningen

muliggjør at kirken utnytter ressursene mer effektiv og man trenger ikke bygge opp et stort sentralt byråkrati for styring av kirken. Administrasjon skjer i større grad lokalt og man får mer kirke for pengene. EKF mener at dagens ordning med både statlig og kommunal finansiering må videreføres og lovfestes.

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF støtter at tros- og livssynssamfunn fortsatt skal ha vigselsrett.

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF støtter at den lokale kirke fortsatt skal ha ansvaret for gravplassforvaltningen. EKF mener at man ikke nødvendigvis må være en såkalt "nøytral" kommune for at det kan gis et likeverdig tilbud overfor en befolkning med tros- og livssynsmangfold. Gravplassene har blitt en arena for økende mangfold når det gjelder ritualer, ulike former for deltagelse av de pårørende, nye gravminner og nye uttrykk. Nesten uten konflikter har gravplassene gått fra enhetskultur til mangfoldskultur. Gjennom endringer i gravferdsloven i 2012 understreket Stortinget at gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn og at Den norske kirke kan ivareta et bredere samfunnsoppdrag og tilby et likeverdig tilbud for hele

befolkningen. Forvaltningsansvaret for gravplassene innebærer at et kirkelig organ utfører oppgaver på vegne av det offentlige. Kommunene har det finansielle ansvaret, og de som er ansvarlige for gravferden, festere og andre berørte har rettigheter og plikter i medhold av gravferdsloven, forvaltningsloven mv. På dette området opptreer derfor ikke kirkelig fellesråd primært som et organ for trossamfunnet Den norske kirke, men utfører tjenester som omfatter alle innbyggere i kommunen. Dette er forvaltningsoppgaver der det stilles særlige krav til forutsigbarhet, likebehandling, forvaltningsmessig ryddighet og faglig kvalitetssikring. Endret lovregulering for Den norske kirke må derfor ikke svekke verken det rettslige grunnlaget eller legitimiteten for kirkens samfunnsrolle som offentlig gravplassmyndighet. Det bør derfor vurderes om dette skal reguleres i den nye loven.

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

EKF er uenig i forslaget om at fylkesmannen etter søknad fra kommunen ved forskrift kan treffe vedtak om at ansvaret som lokal gravplassmyndighet etter loven skal overføres kommunen. Endringsforslaget svekker i vesentlig grad hovedordningen med at soknet er lokal gravplassmyndighet. Det kan virke som om departementet legger opp til at kommunen ensidig kan vedta en slik overføring av ansvar.

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Forslaget støttes ikke. EKF mener at normalordningen legger opp til at et kirkelig organ fortsatt skal ha forvaltningen på vegne av det offentlige, dermed bør et annet kirkelig organ kunne ivareta en kontrollfunksjon. I de fleste tilfeller er gravplassen eid av soknet, og ligger i tilknytning til et kirkebygg. Gravplassen omkranser kirken og tiltak som berører gravplassen har konsekvenser for kirken og motsatt. Det tilsier at et kirkelig organ uansett bør ha en rolle i vesentlige endringer på gravplassen. Det samme gjelder ved fastsettelse av vedtekter for gravplassen.

Kommentarer

Vedlagt er saksfremstilling og vedtaket til Etnedal kyrkjelege fellesråd i denne saken: Sak 28/2017 Høringssvar til forslag om ny lov om tros- og livssynssamfunn. Innledning: Etnedal kyrkjelege fellesråd (EKF) viser til høringsbrev av 28. september 2017 og det vedlagte høringsnotat datert 25. september 2017 med forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven). EKF er tilfreds med at lovforslaget har som formål å oppdatere og forenkle dagens rettslige regulering og finansiering av Den norske kirke (DnK) og de øvrige tros- og livssynssamfunnene, og at den i større grad skal likestille samfunnene. EKF er bekymret for at man i for stor grad deregulerer DnK og viser til ønske om egen kirkelov fra Kirkemøtet. Vi er derimot fornøyde med at høringsnotatet anerkjenner betydningen av DnK spesielt, samt tro og livssyn i vårt samfunn. EKF har samme forståelse som departementet av at Grunnlovens § 16 forplikter staten til å etablere en særlig relasjon til DnK med en understøttelsesplikt for landets folkekirke. EKF mener at DnK har forventninger og plikter i historisk, kulturell og demokratisk sammenheng som er annerledes enn for andre livs- og trossamfunn. Samtidig støtter vi at alle tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje, slik det står i Grunnlovens §16. Bakgrunn: EKF ser at forslaget til ny lov om tros- og livssynssamfunn er en oppfølging av en skrittvis utvikling av forholdet mellom stat og kirke. Kirkeforliket ble fremmet for Stortinget i april 2008. Kirkeforliket innebar at man skulle gjennomføre en demokratireform i kirken, blant annet med sikte på å overføre tilsettingsmyndighet for proster og biskoper til kirkelige organer. Det skulle gjennomføres endringer i Grunnlovens bestemmelser om statskirkeordningen. Endringene ble vedtatt 21. mai 2012, samtidig som kirkeloven ble noe endret grunnet endringer i Grunnloven. 18. mai 2016 kirkeloven med sikte på omdanning av DnK til eget rettssubjekt vedtatt i Stortinget og sanksjonert ved kongelig resolusjon 27. mai 2017, med i ikrafttredelse 1.1.2017 i form av virksomhetsoverdragelse. Virksomhetsoverdragelsen fra staten til det nye rettssubjektet for Den norske kirke - Kirkemøtet (kirkens øverste organ) gjør at Kirkemøtet kan opptre på det nye rettssubjektets vegne i alle saker der det ikke er fastsatt i lov eller i medhold av lov at myndigheten er lagt til et annet organ. Vurdering av forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn: 1. Forslag om at dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn EKF viser til at Kirkemøtet tidligere har gått inn for at Stortinget bør regulere Den norske kirke i en egen lov. 2. Lovens formål Lovens formål, som skal dekke både bestemmelsene om Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn, synes hensiktsmessig. EKF støtter forslaget og anser en slik formålsbestemmelse som viktig. 3. Forslag om at loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn" EKF er i hovedsak enig, men anbefaler at lovforarbeidene omtaler denne definisjonen på en måte som klargjør at den ikke kan anvendes på en måte som innskrenker eller begrenser bredden av ytringer og virksomhet fra trossamfunnene. 4. Forslag om at den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves EKF er enig i at forrangsbestemmelsen for Den norske kirke kan oppheves. EKF mener at tros- og livssynssamfunn uansett bør ha lovhjemmel til å få opplysninger om medlemmers barn også før disse er meldt inn som medlemmer. På denne måten kan tros- og livssynssamfunn gis mulighet til å invitere medlemmers barn til sentrale livsritualer og på den måten bli inkludert i et større fellesskap. EKF mener en slik ordning krever hjemmel i lov (jmf. personvernet) EKF støtter at bestemmelsen om at den som er over 15 år kan melde seg inn i eller ut av tros- eller livssynssamfunn videreføres. Samt at forslaget om at barn som har fylt 12 år, må gi samtykke til inn- og utmelding. EKF anser det som hensiktsmessig å presisere i loven at utmelding alltid skal kunne skje skriftlig. 5. Forslag om å sette som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år EKF støtter ikke forslaget om et antallskrav på 500 medlemmer over 15 år. Dette forslaget vektlegger i for stor grad statens forenklingsbehov framfor sentrale hensyn når det gjelder likebehandling av tros- og livssynssamfunn. Et antallskrav på 500 medlemmer over 15 år anses som for høyt. EKF går derfor inn for at det ikke fastsettes et antallskrav høyere enn en grense på 100 medlemmer, uten et alderskrav. Man bør også vurdere om tilhørende skal høre med. 6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap Sett i sammenheng med

spørsmål 5 er det problematisk hvis det legges opp til ordninger som belønner etableringer av slike fellesskap grunnet retten til økonomisk støtte. 7. Forslag om at det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller EKF mener det er viktig at det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller. 8. Forslag om at et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett EKF støtter forslaget om at et tros- eller livssynssamfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett. EKF er glad for at høringsnotatet legger opp til at kirken kan beholde sin vigselfrett. 9. Forslag om at staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke EKF er usikre, men av forenklingshensyn støtter vi forslaget om at staten overtar kommunenes finansieringsansvar for tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. 10. Forslag om at tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år EKF mener at tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes uten at det innføres et alderskrav for tilskudd. Det synes mer naturlig at barn av trossamfunnets medlemmer hører til et trossamfunn, enn at de ikke gjør det. 11. Forslag om at satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke EKF mener det er riktig at man har en økonomisk likebehandling mellom Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn. 12. Forslag om at tilskudd til investeringer i Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn EKF støtter departementets forenklingstiltak hvor det fastsettes at investeringskostnader til kirkebygg fra før 1900 skal kunne holdes utenom grunnlaget. 13. Forslag om at tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn EKF støtter at oppgaver DnK utfører på vegne av det offentlige, ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. 14. Forslag om at tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn EKF er i utgangspunktet enig i denne bestemmelsen, men mener det er viktig med en tilskuddsordning til andre tros- og livssynssamfunn som sikrer økonomisk likeverdighet. Statens adgang til å unnta særlige formål fra reguleringsgrunnlaget må derfor anvendes med forsiktighet. Slik at man ikke svekker tilliten til at staten sørger for økonomisk likebehandling mellom Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn. 15. Forslag om at samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet EKF støtter forslaget om at samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet. 16. Forslag om å overlate til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten EKF støtter forslaget om å overlate til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter lov og å føre tilsyn med virksomheten. 17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete Forslaget om at fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av et fylkesmannsembete støttes også. 18. Forslag om at særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven Kirkemøtet har tidligere vært opptatt av å videreføre en egen lov for Den norske kirke, noe også Grunnlovens § 16 gir grunnlag for. EKF forstår imidlertid argumentene for å samle lovgivningen om tros- og livssynssamfunn i en felles lov. Dersom det skal være en felles lov er det viktig at den har særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke. 19. Forslag om at det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse EKF støtter at Kirkemøtet kan gis økt myndighet til å fastsette bestemmelser som omfatter hele DnK, men vi synes at man går for langt i å fjerne lovhomelelene jamf. den nåværende kirkeloven. Det er avgjørende at man ikke tar myndighet fra den lokale kirken og gir den til kirken sentralt. Soknet må beholde sin nåværende rettslige stilling. Slik §9 og §10 er utformet i dette høringsnotatet er det en betydelig svekkelse av soknet. 20. Forslag om at det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg EKF støtter at Kirkemøtet gis mer ansvar for overordnet regulering av kirkebyggfeltet, men er kritiske til at soknet som eier av kirkebyggene ikke gis noen selvstendige oppgaver eller ansvar. § 13 gir ikke soknets eierskap noe innhold og det legges opp til at kirkebyggfeltet skal styres nasjonalt. Forvaltningsansvaret fratras soknet og gis til Kirkemøtet. EKF mener at lokalt eierskap og forvaltning er til det beste for kirkebyggene. Med gode støttesystemer ivaretar man hensynet til fagkompetanse og profesjonell bygnings- og inventarkompetanse. Vi ser også at bestemmelsene om at det skal være en kirke i hvert sokn vil forsvinne med dette lovforslaget. Det vi er redd for er at det legges opp til et stort sentralt kirkelig byråkrati, større kirkelige enheter og færre kirkebygg, det synes vi er beklagelig. 21. Forslag om at det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentleglova og arkivlova skal gjelde for kirkelige organer EKF er enige, men ønsker å presisere at DnK sine organer bør i størst mulig grad være omfattet av forvaltningsloven, offentleglova og arkivlova. Dermed må departementet tydeliggjøre rekkevidden av de vedtak Kirkemøtet kan gjøre på grunnlag av dette lovforslaget. Hvordan skal man tolke de interne kirkelige reglene opp mot f.eks gravferdsforvaltningen? 22. Forslag om at det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent EKF støtter ikke forslaget fordi vi tolker høringsnotat slik at staten gir et signal om egenbetaling og at man på lengre sikt har en forventning om medlemsavgift som en del av finansiering av DnK. EKF mener dette spørsmålet er prinsipielt og overordnet og bør ikke være en del av dette høringsnotatet. Debatt om finansiering må tas i Stortinget dersom man mener det skal være en lavere offentlig finansiering på sikt, og om man ønsker å pålegge kirkemedlemmene egenbetaling. 23. Forslag om at bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres Forslaget støttes. Vi mener også at Stortinget i lov bør videreføre flere bestemmelser som beskriver soknets identitet, ansvar og oppgaver. Slik at soknet får den samme rettslige stilling, økonomisk handlefrihet og organisatoriske handlerom som i dag. 24. Kommunal eller statlig finansiering av Den norske kirke EKF ønsker å videreføre dagens ordning med både statlig og kommunal finansiering. Kirkemøtet, et stort flertall av menighetsråd og fellesråd har tidligere uttalt at man ønsker denne finansieringsordningen. EKF er opptatt av den lokale kirke og at det er i lokalsamfunnet man ser kirkens arbeid. Nærheten mellom kirke og

kommune er et særpreg for Norge og folkekirken har utviklet seg gjennom denne modellen som tar hensyn til lokale forhold. Ordningen muliggjør at kirken utnytter ressursene mer effektivt og man trenger ikke bygge opp et stort sentralt byråkrati for styring av kirken. Administrasjon skjer i større grad lokalt og man får mer kirke for pengene. EKF mener at dagens ordning med både statlig og kommunal finansiering må videreføres og lovfestes. 25. Forslag om at vigselfrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres EKF støtter at tros- og livssynssamfunn fortsatt skal ha vigselfrett. 26. Forslag om at den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og- forvaltning skal videreføres som normalordning EKF støtter at den lokale kirke fortsatt skal ha ansvaret for gravplassforvaltningen. EKF mener at man ikke nødvendigvis må være en såkalt "nøytral" kommune for at det kan gis et likeverdig tilbud overfor en befolkning med tros- og livssynsmangfold. Gravplassene har blitt en arena for økende mangfold når det gjelder ritualer, ulike former for deltagelse av de pårørende, nye gravminner og nye uttrykk. Nesten uten konflikter har gravplassene gått fra enhetskultur til mangfoldskultur. Gjennom endringer i gravferdsloven i 2012 understreket Stortinget at gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn og at Den norske kirke kan ivareta et bredere samfunnsoppdrag og tilby et likeverdig tilbud for hele befolkningen. Forvaltningsansvaret for gravplassene innebærer at et kirkelig organ utfører oppgaver på vegne av det offentlige. Kommunene har det finansielle ansvaret, og de som er ansvarlige for gravferden, festere og andre berørte har rettigheter og plikter i medhold av gravferdsloven, forvaltningsloven mv. På dette området opptrer derfor ikke kirkelig fellesråd primært som et organ for trossamfunnet Den norske kirke, men utfører tjenester som omfatter alle innbyggere i kommunen. Dette er forvaltningsoppgaver der det stilles særlige krav til forutsigbarhet, likebehandling, forvaltningsmessig ryddighet og faglig kvalitetssikring. Endret lovregulering for Den norske kirke må derfor ikke svekke verken det rettslige grunnlaget eller legitimiteten for kirkens samfunnsrolle som offentlig gravplassmyndighet. Det bør derfor vurderes om dette skal reguleres i den nye loven. 27. Forslag om at fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen EKF er uenig i forslaget om at fylkesmannen etter søknad fra kommunen ved forskrift kan treffe vedtak om at ansvaret som lokal gravplassmyndighet etter loven skal overføres kommunen. Endringsforslaget svekker i vesentlig grad hovedordningen med at soknet er lokal gravplassmyndighet. Det kan virke som om departementet legger opp til at kommunen ensidig kan vedta en slik overføring av ansvar. 28. Forslag om at det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn Forslaget støttes ikke. EKF mener at normalordningen legger opp til at et kirkelig organ fortsatt skal ha forvaltningen på vegne av det offentlige, dermed bør et annet kirkelig organ kunne ivareta en kontrollfunksjon. I de fleste tilfeller er gravplassen eid av soknet, og ligger i tilknytning til et kirkebygg. Gravplassen omkranser kirken og tiltak som berører gravplassen har konsekvenser for kirken og motsatt. Det tilsier at et kirkelig organ uansett bør ha en rolle i vesentlige endringer på gravplassen. Det samme gjelder ved fastsettelse av vedtekter for gravplassen. Vedtak: Etnedal kyrkjelege fellesråd gir kirkevergen fullmakt til å sende hørings svar til kulturdepartementet med bakgrunn i de vurderinger som er gjort i saksfremstillingen.